

Bài giảng môn:
CHỦ NGHĨA XÃ HỘI KHOA HỌC
(Dành cho khối không chuyên lý luận chính trị)

Chương 4

DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VÀ NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Thông tin giảng viên:

ThS. Trịnh Bá Phương.

Giảng viên thỉnh giảng

Khoa Chính trị - Hành chính, ĐHQG-HCM

ĐT: 0376333654

Mail: phuongtbhcmue@gmail.com

Thông tin phản ánh chuyên môn:

TS. MẠCH THỊ KHÁNH TRINH

Phó Trưởng Bộ môn LL và KHCT

Khoa Chính trị - Hành chính, ĐHQG-HCM

ĐT: 0916123260

Mail: trinhmach1973@gmail.com

I. DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XHCN

II. NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

**III. DÂN CHỦ XHCN VÀ NHÀ NƯỚC PHÁP
QUYỀN XHCN Ở VIỆT NAM**

I. DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XHCN

1. Dân chủ và sự ra đời, phát triển của dân chủ

- Quan niệm về dân chủ
- Sự ra đời và phát triển của dân chủ

2. Dân chủ xã hội chủ nghĩa

- Quá trình ra đời của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa
- Bản chất của nền dân chủ xã hội chủ nghĩa

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

QUAN NIỆM VỀ DÂN CHỦ

THEO NGHĨA GỐC

- *Tư tưởng Dân chủ* ra đời khoảng thế kỷ VII – VI TCN
- *Nghĩa gốc*: Dân chủ là quyền lực của **nhân dân**, thuộc về **nhân dân**

Dân chủ = Demos Kratos

↓ ↓
Nhân dân Cai trị

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

QUAN NIỆM VỀ DÂN CHỦ

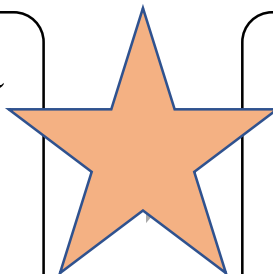
THEO NGHĨA GỐC

**CỔ
ĐẠI**

**HIỆN
NÀY**

Tính trực tiếp của
quan hệ sở hữu
quyền lực công
cộng

Nội hàm về khái
niệm nhân dân

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

QUAN NIỆM VỀ DÂN CHỦ

THEO CHỦ NGHĨA MÁC - LÊNIN

Dân chủ

Quyền lực
thuộc về nhân
dân

Một hình thái
nhà nước, một
chế độ xã hội

Một nguyên tắc
sinh hoạt

Dân chủ là giá trị xã hội,
thành quả đấu tranh của
nhân loại nhằm đảm bảo
quyền lực thuộc về nhân
dân

Dân chủ là hình thức tổ chức
Nhà nước mà đặc trưng
bản là thừa nhận quyền
chính trị của nhân dân, quy
tự do bình đẳng của công dân

Thực hiện nguyên tắc thiểu số
phục tùng đa số. Kết hợp với
nguyên tắc tập trung thành
nguyên tắc *tập trung dân chủ*

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

QUAN NIỆM VỀ DÂN CHỦ

THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Dân chủ là giá trị nhân loại chung

Dân chủ là dân là chủ và dân làm chủ

Dân chủ là một chế độ xã hội

Dân chủ là nhân dân làm chủ và chính quyền là đầy tớ trung thành của nhân dân

Phương thức và lĩnh vực dân chủ

- + Làm chủ nhà nước, làm chủ xã hội và làm chủ chính bản thân**
- + Dân chủ trong kinh tế, trong chính trị đến dân chủ trong xã hội và trong đời sống văn hóa – tinh thần.**

DÂN CHỦ VÀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

QUAN NIỆM VỀ CHỦ

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

Dân chủ là quyền lực thuộc về nhân dân, là mục tiêu, động lực của chủ nghĩa xã hội

Dân chủ gắn liền với công bằng xã hội phải thực hiện trong thực tế cuộc sống trên tất cả các lĩnh vực

Dân chủ đi đôi với kỷ luật, kỷ cương, phải được thể chế hóa bằng pháp luật và phát luật bảo đảm

QUAN NIỆM VỀ DÂN CHỦ

Dân chủ là một hình thức thiết chế chính trị thì là một phạm trù lịch sử vì nó ra đời, phát triển gắn liền với sự xuất hiện giai cấp, nhà nước; gắn liền với giai cấp thống trị xã hội bảo vệ lợi ích của giai cấp thống trị, sẽ mất đi khi nhà nước mất đi.

Dân chủ là một giá trị xã hội phản ánh những quyền cơ bản của con người, là kết quả đấu tranh của nhân dân lao động chống áp bức, bóc lột.

Dân chủ

Phạm trù
lịch sử

Phạm trù
vĩnh viễn

QUAN NIỆM VỀ DÂN CHỦ

KẾT LUẬN

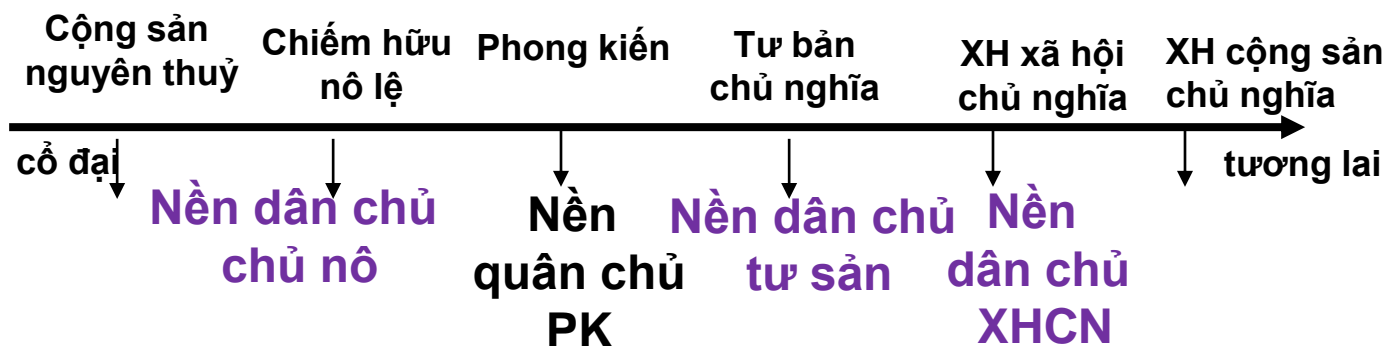
Dân chủ là một giá trị xã hội phản ánh những quyền cơ bản của con người, là một hình thức tổ chức nhà nước của giai cấp cầm quyền; có quá trình ra đời, phát triển cùng với lịch sử xã hội nhân loại.

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Nền dân chủ là khái niệm dùng để chỉ hệ thống các thiết chế được xác lập và thực thi trong hiện thực xã hội nhằm thực hiện quyền làm chủ của nhân dân trong một chế độ xã hội nhất định.

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Chế độ cộng sản nguyên thủy

Chưa có
nền dân
chủ

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Chế độ chiếm hữu nô lệ

Nền DC
chủ nô

“Dân” tham gia việc
bầu ra nhà nước.
Nhưng nô lệ không
được coi là “dân”. Dân
chủ cho thiểu số

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Chế độ phong kiến

Thủ tiêu dân chủ, chế độ “độc tài”. Giai cấp thống trị được mang sức mạnh thần bí

**Nền
quân chủ
PK
(chuyên
chế)**

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Chế độ tư bản chủ nghĩa

**Nền DC
tư sản**

Bước tiến của nhân loại
với các giá trị nổi bật về
quyền tự do, bình đẳng,
dân chủ

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Chế độ tư bản chủ nghĩa

**Nền DC
tư sản**

Dân chủ của thiểu số
những người nắm giữ tư
liệu sản xuất so với đại đa
số nhân dân lao động

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI VÀ PHÁT TRIỂN CỦA CÁC NỀN DÂN CHỦ

Chế độ xã hội chủ nghĩa

**Nền DC
vô sản
(XHCHN)**

Thực hiện quyền lực của đại đa số nhân dân. Xây dựng nhà nước dân chủ thực sự, dân làm chủ nhà nước và xã hội, bảo vệ quyền lợi cho đại đa số nhân dân

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI CỦA NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Đấu tranh cho dân chủ là một quá trình lâu dài, phức tạp tất yếu dẫn đến sự ra đời của một nền dân chủ cao hơn, hoàn thiện hơn dân chủ tư sản

SỰ RA ĐỜI CỦA NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

1871

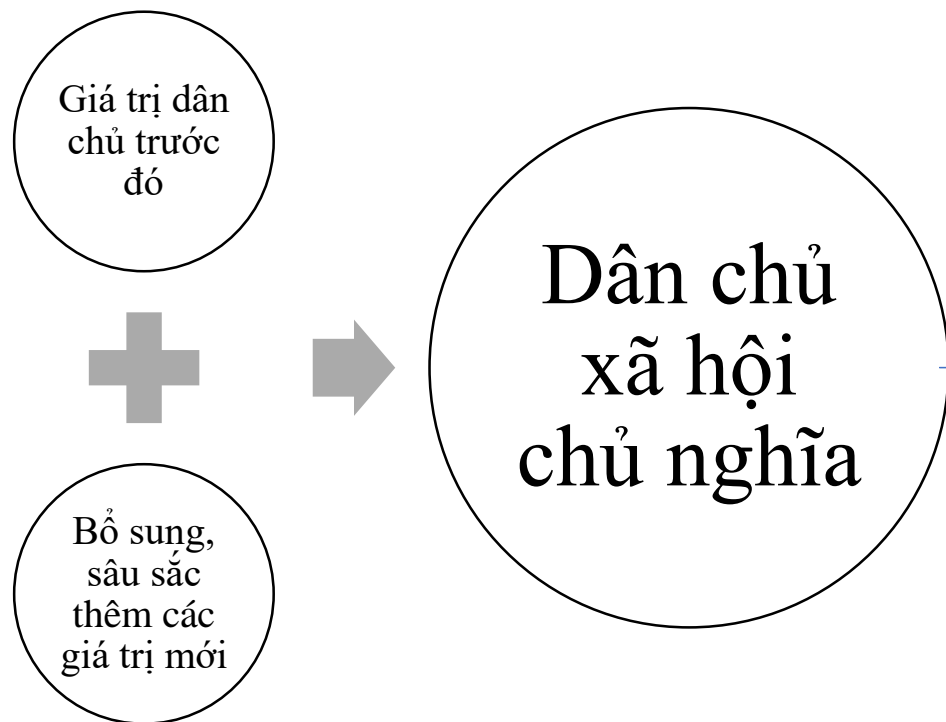
Dân chủ xã hội chủ nghĩa đã được phôi thai từ thực tiễn đấu tranh giai cấp ở Pháp và Công xã Pari

Cách mạng Tháng Mười Nga thành công với sự ra đời của nhà nước xã hội chủ nghĩa đầu tiên trên thế giới

1917

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI CỦA NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Nguyên tắc: không ngừng mở rộng dân chủ, nâng cao mức độ giải phóng cho người lao động, thu hút họ tham gia tự giác vào công việc quản lí nhà nước, quản lí xã hội => tiêu vong với tư cách nhà nước

Quá trình phát triển từ thấp tới cao, chưa hoàn thiện đến hoàn thiện hơn

SỰ RA ĐỜI CỦA NỀN DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Khái niệm dân chủ XHCN

Dân chủ xã hội chủ nghĩa là nền dân chủ cao hơn về chất so với nền dân chủ tư sản, là nền dân chủ mà ở đó, mọi quyền lực thuộc về nhân dân, dân là chủ và dân làm chủ; dân chủ và pháp luật nằm trong sự thống nhất biện chứng; được thực hiện bằng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản.

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

- *Là dân chủ của quần chúng nhân dân lao động và bị bóc lột*
- *Thực hiện lợi ích của đa số*
- *Bao quát tất cả các mặt của đời sống xã hội*
- *Bản chất dân chủ XHCN thể hiện trên các khía cạnh sau:*

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

✓ *Bản chất chính trị :*

- Mang bản chất giai cấp công nhân
- Do Đảng Cộng sản lãnh đạo (Bản chất nhất nguyên)
- Thừa nhận chủ thể quyền lực của nhà nước là nhân dân (nhân dân xây dựng nhà nước)

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

✓ *Bản chất kinh tế:*

- Dựa trên chế độ công hữu về tư liệu sản xuất chủ yếu
- Chủ thể phát triển lực lượng sản xuất và thụ hưởng lợi ích là nhân dân
- Phân phối theo kết quả lao động là chủ yếu

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

✓ *Bản chất TT - VHXXH:*

- Hệ tư tưởng chủ đạo trong xã hội là CN Mác – Lênin
- Kế thừa những giá trị của các nền văn hóa trước đó
- Thực hiện giải phóng con người triệt để và phát triển toàn diện cá nhân
- Kết hợp hài hòa lợi ích cá nhân, tập thể và xã hội

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

**Điều kiện
thực hiện,
phát huy
dân chủ
xã hội chủ
nghĩa**

- + Có đường lối lãnh đạo đúng đắn của Đảng Cộng sản**
- + Có nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa thực sự của dân, do dân, vì dân**
- + Có hệ thống pháp luật đồng bộ và đội ngũ cán bộ, công chức mẫn cán, thực sự là công bộc của dân, vì nhân dân mà phục vụ**
- + Có tiềm lực kinh tế, đảm bảo vai trò chủ đạo của kinh tế nhà nước, thực hiện tốt các chính sách an sinh xã hội**
- + Có trình độ dân trí cao, nhân dân có ý thức và khả năng phát huy quyền làm chủ**

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

SỰ KHÁC BIỆT NỀN DÂN CHỦ XHCN VÀ DÂN CHỦ TƯ SẢN

	Dân chủ Tư sản	Dân chủ XHCN
Mục đích	Phục vụ cho lợi ích của thiểu số	Nền dân chủ cho đại đa số nhân dân lao động, phục vụ lợi ích cho đại đa số.
Bản chất	Mang bản chất của giai cấp tư sản, lợi ích của giai cấp tư sản <u>đối lập</u> với lợi ích của giai cấp công nhân và nhân dân lao động.	Là nền dân chủ mang bản chất của giai cấp công nhân, nhưng nó phục vụ cho đa số. Bởi vì, lợi ích của giai cấp công nhân <u>phù hợp</u> với lợi ích của nhân dân lao động và toàn dân tộc.

DÂN CHỦ VÀ DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

BẢN CHẤT NỀN DÂN CHỦ XHCN

SỰ KHÁC BIỆT NỀN DÂN CHỦ XHCN VÀ DÂN CHỦ TƯ SẢN

	Dân chủ Tư sản	Dân chủ XHCN
Chính trị	<u>Đa nguyên</u> chính trị, <u>đa đảng</u> lãnh đạo. Mang bản chất của nhà nước tư sản – tam quyền phân lập.	<u>Nhất nguyên</u> chính trị, <u>một đảng</u> lãnh đạo. Mang bản chất của nhà nước xã hội chủ nghĩa – quyền lực nhà nước thống nhất.
Kinh tế	Dựa trên <u>tư hữu</u> về tư liệu sản xuất. Tổ chức quản lý nằm trong tay thiểu số; phân phối quyền sở hữu theo tư liệu sản xuất; duy trì chế độ người bóc lột người; tồn tại mâu thuẫn giữa lực lượng sản xuất và quan hệ sản xuất, vô sản và tư sản.	Dựa trên <u>công hữu</u> về tư liệu sản xuất. Tổ chức quản lý thuộc về người lao động; phân phối chủ yếu theo lao động; xóa bỏ bóc lột; giải phóng lực lượng sản xuất.
Văn hóa	Dựa trên hệ tư tưởng tư sản. Đề cao lợi ích cá nhân	Dựa trên hệ tư tưởng Mác – Lênin. Kết hợp hài hòa giữa lợi ích cá nhân, tập thể và xã hội.

NỘI DUNG CHÍNH

II. NHÀ NƯỚC XHCN

1. Sự ra đời, bản chất, chức năng của NN XHCN

- Sự ra đời của nhà nước XHCN
- Bản chất, chức năng của nhà nước XHCN (i)

2. Môi quan hệ giữa dân chủ XHCN và NN XHCN

- Dân chủ XHCN là cơ sở, nền tảng để xây dựng và hoạt động của Nhà nước XHCN
- NN XHCN là công cụ quan trọng để thực hiện quyền dân chủ của nhân dân

NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI CỦA NHÀ NƯỚC

QUAN ĐIỂM MÁCXIT VỀ NHÀ NƯỚC

**Nguồn gốc
nhà nước**

Sâu xa: sự phát triển của lực lượng sản xuất dẫn đến dư thừa tương đối của cải, xuất hiện chế độ tư hữu về tư liệu sản xuất và về của cải

Trực tiếp: mâu thuẫn giai cấp trong xã hội gay gắt không thể điều hòa được

Nhà nước ra đời “làm dịu” sự xung đột giai cấp, duy trì xã hội trong vòng “trật tự” mà ở đó, địa vị và lợi ích của giai cấp thống trị được đảm bảo

NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI CỦA NHÀ NƯỚC

QUAN ĐIỂM MÁCXIT VỀ NHÀ NƯỚC

**Bản
chất**

Nhà nước là một tổ chức chính trị của một giai cấp thống trị về mặt kinh tế nhằm bảo vệ trật tự hiện hành và đàn áp sự phản kháng của giai cấp khác

Nhà nước là một phạm trù lịch sử

NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI CỦA NHÀ NƯỚC

QUAN ĐIỂM MÁC XIT VỀ NHÀ NƯỚC

Chức
năng

**Thống trị chính trị của nhà nước
(bạo lực trấn áp)**

**Chức năng xã hội
(tổ chức xây dựng)**

Thường là trấn áp của thiểu số bóc lột đối với đa số nhân dân lao động. Đóng vai trò quyết định

NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

SỰ RA ĐỜI CỦA NHÀ NƯỚC

QUAN ĐIỂM MÁC XIT VỀ NHÀ NƯỚC

Kiểu nhà nước

Căn cứ vào tính chất giai cấp của nhà nước

Kiểu nhà
nước chủ nô

Kiểu nhà
nước phong
kiến

Kiểu nhà
nước tư sản

Kiểu nhà
nước vô sản

SỰ RA ĐỜI CỦA NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Khát vọng của
nhân dân lao
động về một xã
hội dân chủ,
công bằng

Mâu thuẫn trong
lòng xã hội tư
bản (LLSX ><
QHSX, GCCN
>< GCTS)

Giai cấp
công
nhân

Nhân
dân lao
động

Cách
mạng
XHCN

Nhà
nước xã
hội chủ
nghĩa

Đảng
Cộng sản
lãnh đạo

SỰ RA ĐỜI CỦA NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Khái niệm

Nhà nước xã hội chủ nghĩa là nhà nước mà ở đó, sự thống trị chính trị thuộc về giai cấp công nhân, do cách mạng xã hội chủ nghĩa sản sinh ra và có sứ mệnh xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, đưa nhân dân lao động lên địa vị làm chủ trên tất cả các mặt của đời sống xã hội trong một xã hội phát triển cao - xã hội xã hội chủ nghĩa.

BẢN CHẤT CỦA NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Chính trị

- + Nhà nước xã hội chủ nghĩa mang bản chất của giai cấp công nhân, giai cấp có lợi ích phù hợp với lợi ích chung của quần chúng nhân dân lao động
- + Nhà nước là đại biểu cho ý chí chung của nhân dân lao động, nhằm giải phóng tất cả các tầng lớp nhân dân lao động

Kinh tế

- + Thực hiện công hữu về tư liệu sản xuất
- + Chăm lo cho lợi ích của đại đa số nhân dân lao động trở thành mục tiêu hàng đầu của nhà nước xã hội chủ nghĩa

BẢN CHẤT CỦA NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Văn hóa

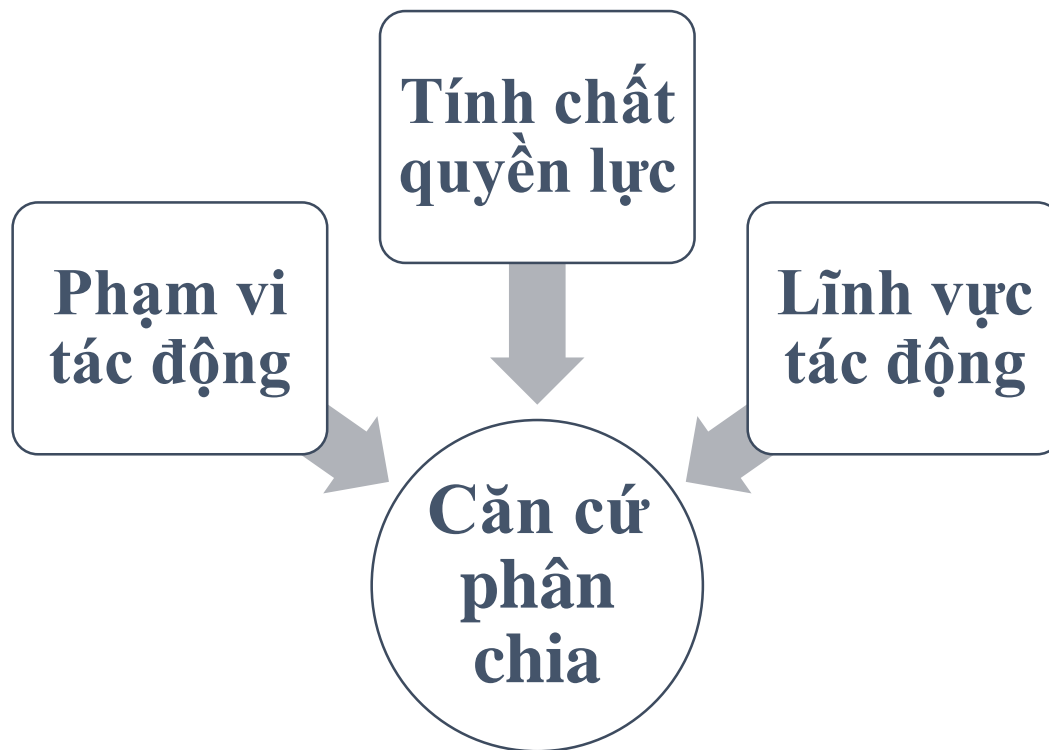
Xây dựng trên nền tảng tinh thần là lý luận của chủ nghĩa Mác - Lênin và những giá trị văn hóa tiên tiến, tiến bộ của nhân loại, đồng thời mang những bản sắc riêng của dân tộc

Xã hội

Sự phân hóa giữa các giai cấp, tầng lớp từng bước được thu hẹp, các giai cấp, tầng lớp bình đẳng trong việc tiếp cận các nguồn lực và cơ hội để phát triển.

CHỨC NĂNG CỦA NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

CHỨC NĂNG CỦA NHÀ NƯỚC XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Phạm vi tác động

Đối nội

Đối ngoại

Tính chất quyền lực

Giai cấp
(trần áp)

Xã hội
(tổ chức
xây dựng)

Lĩnh vực tác động

Trấn áp của đa số nhân dân lao động với thiểu số bóc lột

**Thực hiện kiểu tổ chức lao động xã hội cao hơn so với chủ nghĩa tư bản.
Đóng vai trò quyết định**

Vấn đề “nửa nhà nước” – “nhà nước tiêu vong”

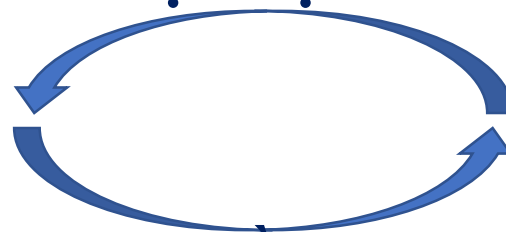
<p>Nhà nước “nguyên nghĩa” – Nhà nước chủ nô, Nhà nước phong kiến, Nhà nước tư sản</p>	<p>“Nửa nhà nước” – Nhà nước xã hội chủ nghĩa</p>	<p>“Nhà nước tiêu vong”</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Mang bản chất giai cấp thống trị (thiểu số, bóc lột). - Trấn áp của thiểu số bóc lột với đa số nhân dân lao động. - Chức năng <u>trấn áp</u> là chức năng quyết định. 	<ul style="list-style-type: none"> - Mang bản chất giai cấp công nhân (đa số, đại biểu lợi ích nhân dân lao động). - Trấn áp của đa số nhân dân lao động với thiểu số bóc lột - Có chức năng trấn áp nhưng <u>chức năng tổ chức – xây dựng</u> là chức năng quyết định. 	<ul style="list-style-type: none"> - Không còn chức năng trấn áp. - Xã hội không còn sự phân chia giai cấp. - Chế độ tự quản cộng sản chủ nghĩa. - Điều kiện: GCCN hoàn thành sứ mệnh lịch sử

MỐI QUAN HỆ GIỮA DÂN CHỦ XHCN VÀ NHÀ NƯỚC XHCN

Dân chủ XHCN

- + Chọn ra người đại diện vào bộ máy nhà nước
- + Tham gia một cách trực tiếp và gián tiếp vào hoạt động quản lý nhà nước
- + Kiểm soát quyền lực nhà nước

công cụ quan trọng
cho việc thực thi

cơ sở, nền tảng
xây dựng và hoạt
động

Nhà nước XHCN

- + Xây dựng hệ thống hiến pháp, pháp luật để quy định và thực thi quyền, trách nhiệm công dân
- + Thông qua hoạt động của nhà nước lợi ích của người dân được đảm bảo

NỘI DUNG CHÍNH

III. DÂN CHỦ XHCN VÀ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN Ở VIỆT NAM

1. Dân chủ XHCN ở Việt Nam

- Sự ra đời, phát triển của nền dân chủ XHCN ở VN
- Bản chất của nền dân chủ XHCN ở Việt Nam

2. Nhà nước pháp quyền XHCN ở Việt Nam

- Quan niệm về nhà nước PQ
- Đặc điểm của nhà nước PQ XHCN Việt Nam

3. Phát huy dân chủ XHCN, xây dựng NN pháp quyền XHCN ở Việt Nam hiện nay

Sự ra đời của chế độ dân chủ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam

Thiết lập nền dân chủ cộng hòa đầu tiên của nước ta.

Khái niệm “dân chủ xã hội chủ nghĩa” lần đầu tiên được xuất hiện (ĐH VI)

Lần đầu tiên sử dụng thuật ngữ “nền dân chủ xã hội chủ nghĩa

Đưa nội dung “dân chủ” vào hệ mục tiêu của cách mạng Việt Nam

Nhấn mạnh “thực hành và phát huy rộng rãi dân chủ xã hội chủ nghĩa, quyền làm chủ và vai trò tự quản nhân dân

1945

1986

1991

2001

2021

BẢN CHẤT DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA Ở VIỆT NAM

Dân chủ là mục tiêu của chế độ xã hội chủ nghĩa

dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh

Dân chủ là bản chất của chế độ xã hội chủ nghĩa

do nhân dân làm chủ, quyền lực của nhân dân

BẢN CHẤT DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA Ở VIỆT NAM

**Dân chủ là động lực để xây dựng chủ
nghĩa xã hội
phát huy sức mạnh của nhân dân, của
dân tộc**

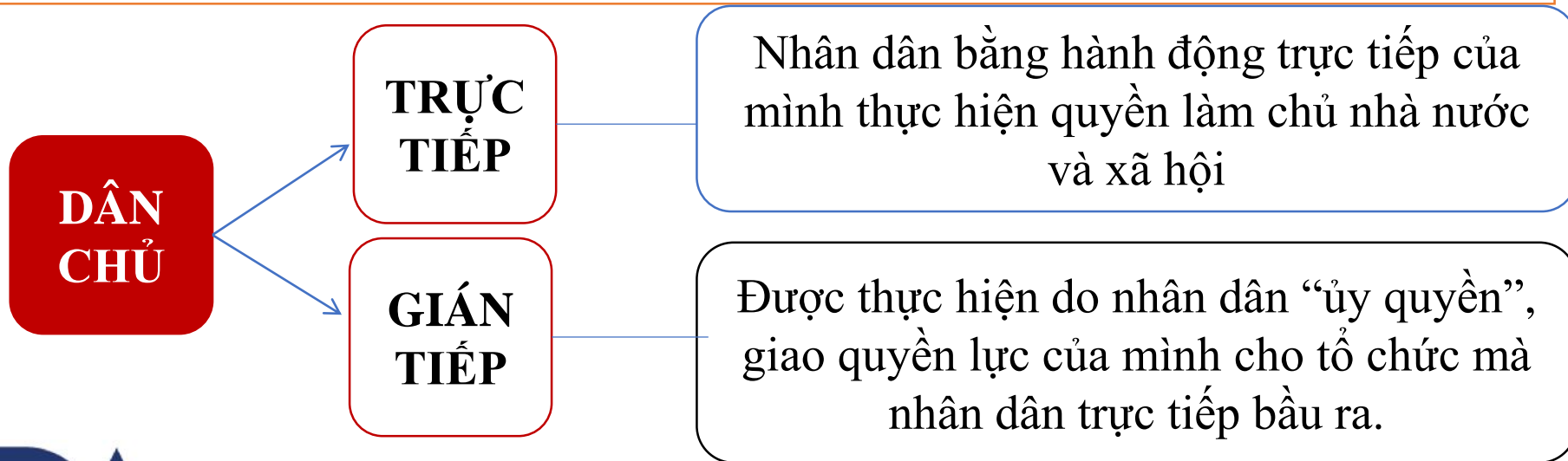

**Dân chủ gắn với pháp luật
phải đi đôi với kỷ luật, kỷ cương**

BẢN CHẤT DÂN CHỦ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA Ở VIỆT NAM

+ Dân chủ phải được thực thực hiện trong đời sống thực tiễn ở tất cả các cấp, mọi lĩnh vực kinh tế, chính trị văn hóa xã hội

+ Dân chủ phải được thực thực hiện thông qua:

Các quy chế dân chủ từ cơ sở đến Trung ương và trong các tổ chức chính trị - xã hội đều thực hiện phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”.

Thiết chế thực hiện dân chủ: *thông qua nhà nước và cả hệ thống chính trị*

Do ĐCS lãnh đạo *(Thực hiện nhất nguyên chính trị)*

PHƯƠNG HƯỚNG PHÁT HUY DÂN CHỦ XHCN Ở VIỆT NAM

Một là

Xây dựng, hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa tạo ra cơ sở kinh tế vững chắc cho xây dựng dân chủ xã hội chủ nghĩa

Hai là

Xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh với tư cách điều kiện tiên quyết để xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa Việt Nam

PHƯƠNG HƯỚNG PHÁT HUY DÂN CHỦ XHCN Ở VIỆT NAM

Ba là

Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa vững mạnh với tư cách điều kiện để thực thi dân chủ xã hội chủ nghĩa

Bốn là

Nâng cao vai trò của các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng nền dân chủ xã hội chủ nghĩa.

Năm là

Xây dựng và từng bước hoàn thiện các hệ thống giám sát, phản biện xã hội để phát huy quyền làm chủ của nhân dân

KHÁI NIỆM

Là nhà nước mà ở đó, tất cả mọi công dân đều được giáo dục pháp luật và phải hiểu biết pháp luật, tuân thủ pháp luật, pháp luật phải đảm bảo tính nghiêm minh; trong hoạt động của các cơ quan nhà nước, phải có sự kiểm soát lẫn nhau, tất cả vì mục tiêu phục vụ nhân dân

QUAN NIỆM VỀ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN Ở VIỆT NAM

Sự phát triển nhận thức về nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa

**Hội nghị lần
2 BCH TW
khóa VII
(29/11/1991)**

Lần đầu tiên đưa ra
khái niệm “nhà nước
pháp quyền”

**Hội nghị toàn
quốc giữa
nhiệm kỳ
khóa VII
(1994)**

Khẳng định và chính
thức sử dụng thuật ngữ
“nhà nước pháp quyền”

**Hiến pháp
2013**

“Nhà nước Cộng hòa XHCN
Việt Nam là Nhà nước pháp
quyền XHCN của Nhân dân,
do Nhân dân, vì Nhân dân”

QUAN NIỆM VỀ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN Ở VIỆT NAM

CẤU TRÚC HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở VIỆT NAM

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

NHÀ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM VÀ CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI, GỒM:

- CÔNG ĐOÀN VIỆT NAM
- ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH
- HỘI LIÊN HIỆP PHỤ NỮ VIỆT NAM
- HỘI NÔNG DÂN VIỆT NAM
- HỘI CỰU CHIẾN BINH VIỆT NAM

CƠ CHẾ VẬN HÀNH: ĐẢNG LÃNH ĐẠO, NHÀ NƯỚC QUẢN LÝ, NHÂN DÂN LÀM CHỦ

NGUYÊN TẮC VẬN HÀNH

NGUYÊN TẮC PHỔ BIẾN

Quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân; ủy quyền có điều kiện và có thời hạn; pháp quyền.

NGUYÊN TẮC RIÊNG

Tập trung dân chủ; quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp và kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực thi các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp.

QUAN NIỆM VỀ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN Ở VIỆT NAM

CẤU TRÚC HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ Ở VIỆT NAM

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

NHÀ NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI
CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM VÀ
CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI, GỒM:

- CÔNG ĐOÀN VIỆT NAM
- ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH
- HỘI LIÊN HIỆP PHỤ NỮ VIỆT NAM
- HỘI NÔNG DÂN VIỆT NAM
- HỘI CỰU CHIẾN BINH VIỆT NAM

Là thành viên và đảm nhiệm vai trò lãnh đạo hệ thống chính trị.

Là thành viên và trụ cột của hệ thống chính trị, phương tiện quan trọng nhất để nhân dân thực hiện quyền làm chủ.

Là thành viên và cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân. là nơi tập hợp quần chúng, phản ánh ý chí, nguyện vọng và lợi ích của các tầng lớp nhân dân.

Thứ nhất

- **Xây dựng nhà nước do nhân dân lao động làm chủ, đó là Nhà nước của dân, do dân, vì dân**

Thứ hai

- **Nhà nước được tổ chức và hoạt động dựa trên cơ sở của Hiến pháp và pháp luật**

Thứ ba

- **Quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công rõ ràng, có cơ chế phối hợp nhịp nhàng và kiểm soát giữa các cơ quan: lập pháp, hành pháp và tư pháp**

**Thứ
tư**

- Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam phải do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Hoạt động được giám sát bởi nhân dân.

**Thứ
năm**

- Tôn trọng quyền con người, coi con người là chủ thể, trung tâm của sự phát triển.

**Thứ
sáu**

- Tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước theo nguyên tắc tập trung dân chủ, có sự phân công, phân cấp, phối hợp và kiểm soát lẫn nhau, nhưng bảo đảm quyền lực là thống nhất và sự chỉ đạo thống nhất của Trung ương

Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa vững mạnh dưới sự lãnh đạo của Đảng.

Cải cách thể chế và phương thức hoạt động của Nhà nước.

Xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức trong sạch, có năng lực

Đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, thực hành tiết kiệm